

قیمت نفت ایران کاهش یافت

به صدای تجارت از اعتماد پس از چند نوسان در ماه‌های گذشته، سقوط بازار نفت از ۱۵ روز گذشته آغاز شد و نفت سنگین ایران در هر روز به‌طور میانگین یک دلار افت قیمت را تجربه کرد. بر این اساس هفتم نوامبر که این محصول با نرخ ۹۴.۴۱ دلار به کار خود پایان داد، امروز با نرخ ۷۸.۷۸ دلار معامله شد.

در این بین دولت ایران که در روزهای اوج بازار، یعنی اواسط مارس، به دنبال تهدید اروپا در مذاکرات برجام فرصت‌های صادراتی را از دست داد، حالا مدعی رکوردشکنی فروش پس از سقوط بازار است. در همین زمینه امروز جواد اوجی، وزیر نفت اعلام کرد: در آبان‌ماه امسال بالاترین رکورد صادرات نفت خام، میعانات گازی و محصولات پتروشیمی ایران از سال ۱۳۹۷ به بعد شکسته شد.

این ادعا در حالی مطرح می‌شود که همچنان آمار دقیقی از حجم و ارزش صادرات نفت ایران وجود ندارد. از سوی دیگر، مشخص نیست که دولت این محصولات را در قبال دریافت ارز به کشورهای دیگر می‌فروشد یا از طریق تهاثر اقدام به فروش نفت می‌کند؟ به هر ترتیب درست در روزهایی که بازار ارز ایران تحت‌تاثیر شوک‌های مختلف قرار دارد، مشخص نیست چرا دولت از ارزهای حاصل از فروش نفت - که به رکورد جدیدی رسیده است- بازار را مدیریت نمی‌کند؟

تغییر محاسبات قیمت نفت برای دستاوردسازی!

البته برخی از کارشناسان معتقدند که دولت در محاسبات خود معیارهایی نظیر تغییر منشأ ارزی را در نظر نمی‌گیرد و بر این اساس مدام بر رکوردشکنی صادرات نفت تاکید می‌کند. دولت حتی اگر در قبال افزایش فروش نفت ریال دریافت می‌کرد، بعید بود که فقط در هفت ماه ابتدایی سال جاری با کسری ۳۵۴ هزار میلیارد تومانی در بودجه مواجه شود.

در همین زمینه چندی پیش حمید حسینی، رییس اتحادیه صادرکنندگان نفت، در گفتگو با تجارت‌نیوز اعلام کرد که سال گذشته دولت با مبنای ارز ۳۷۰۰ تومانی درآمدهای نفتی را محاسبه می‌کرد که در سال جاری

این مبنا به ۲۷ هزار تومان افزایش پیدا کرد. به گزارش تجارت‌نیوز، از سوی دیگر، بررسی منابع مختلف حاکی از آن است که حجم صادرات نفت ایران در حدود یکسال اخیر بین ۷۵۰ هزار تا یک میلیون بشکه در روز بود. حال پرسش این است که آیا منظور اوجی از رکوردشکنی صادرات نفت، عبور ایران از حجم صادراتی یک میلیون بشکه در روز است؟

با توجه به شرایط سیاسی این روزها، ازجمله تشدید تحریم‌ها علیه ایران توسط آمریکا و اروپا و البته تداوم حضور نظامی روسیه در اوکراین، بعید به نظر می‌رسد که دولت ایران موفق به افزایش حجم صادراتی خود شده باشد. به‌ویژه آنکه در ابتدای جنگ‌افروزی روسیه در اروپای شرقی، کرملین حاضر شد برای خنثی‌سازی تحریم‌های جدید اروپا علیه مسکو نفت را با تخفیف‌های ویژه به مشتریان اصلی ایران، یعنی چین و هند برساند. در آن مقطع حتی برای مدتی فروش نفت ایران به چین هم به صفر نزدیک شد.

آن‌طور که علی‌ماجدی به تجارت‌نیوز توضیح داد روسیه با تخفیف ۴۰ دلاری نفت را به مشتریان ایران می‌رساند. اما آیا ایران قیمت نفت را پایین‌تر از تخفیف‌های روسیه در نظر گرفت که توانست به بازار بازگردد و حتی رکوردهای جدیدی - که جزییاتی از آن مشخص نیست - ثبت کند؟

تخفیف ویژه برای فروش نفت

اکنون نیز به‌رغم اینکه قیمت نفت ایران با بازگشت به شاخص ۷۸.۷۸ دلار در کف ۱۰ ماه اخیر قرار دارد، اما احتمالاً همچنان تخفیف‌ها و شرایط ویژه‌ای وجود دارد که مشتریان حاضر می‌شوند تخفیف‌های ۴۰ دلاری روسیه را نادیده بگیرند. حتی اگر ادعای رکوردشکنی صادرات طلای سیاه را بپذیریم، این صادرات در زمانی روند صعود گرفته که قیمت نفت ایران در پایین‌ترین حد خود قرار دارد.

تمام این اتفاقات در حالی رخ می‌دهند دولت با پذیرش احیای برجام می‌توانست بدون تخفیف بار دیگر سهم خود را در بازار بازیابد و برای سرپا نگه‌داشتن اقتصاد کشور دیگر نیازی به ارائه تخفیف و استفاده از ترفندهای مختلف برای دورزدن برجام نداشت. چه بسا در روزهایی که برجام اجرا شد، ایران توانست صادرات خود را در بازار نفت به بیش از دو میلیون و ۸۰۰ هزار بشکه در روز برساند. حال حتی فروش نفت نصف این ارقام در سال‌های ۹۵ و ۹۶ هم نیست که وزیر

مربوطه از رکوردشکنی صادرات دم میزنند.

قیمت نفت سقوط می‌کند؟

در این بین با توجه به تعیین سقف قیمت نفت برای روسیه از سوی گروه ۷ بسیاری از کارشناسان روند بازار نفت را برای سال آینده میلادی نزولی میدانند. در این بین کشورهای دیگر صادرکننده نفت، از جمله آذربایجان و عمان در بودجه سال آینده خود بهای نفت را ۵۵ دلار در نظر گرفته‌اند.

با توجه به اینکه مسکو قصد دارد از پنجم دسامبر بخشی از نفت را با نرخ ۶۰ دلار به بازار آسیا تزریق کند، بسیاری از کارشناسان به دولت ایران پیشنهاد داده‌اند که در لایحه بودجه قیمت نفت را بین ۴۰ تا ۵۰ دلار و با سقف صادراتی ۶۰۰ هزار بشکه در روز در نظر بگیرد. حال تمام این اتفاقات نشانه‌ای بر پایان روزهای خوش صادرکنندگان نفت در بازار هستند؟